

Obserwacja czynności obwodowych komisji wyborczych przed otwarciem lokali wyborczych, a także czuwanie nad przebiegiem głosowania oraz liczeniem głosów i sporządzaniem protokołu – z takich uprawnień w nadchodzących wyborach samorządowych będą korzystać obserwatorzy społeczni i mężowie zaufania. Ci ostatni, jak przypomina Państwowa Komisja Wyborcza, będą też mogli wносить uwagi do protokołu i być obecni przy jego przewożeniu i przekazywaniu do komisji wyborczej wyższego stopnia.

Mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni mogli być obecni przy czynnościach komisji, do których zostaną wyznaczeni. Będą mogli być obecni w lokalu wyborczym w czasie przygotowania do głosowania (w dniu wyborów), a także samego głosowania, ustalania jego wyników i sporządzania protokołów. Dodatkowo mężowie zaufania będą mogli wносить uwagi do protokołu i być obecni przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu do właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia.

Mąż zaufania, czyli kto?

Mężem zaufania może być obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, a jednocześnie nie jest pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu lub praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu czy ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu.

Co ważne, mąż zaufania nie może kandydować w wyborach. Nie może też być komisarzem wyborczym, pełnomocnikiem wyborczym lub pełnomocnikiem finansowym komitetu wyborczego, jak również urzędnikiem wyborczym lub członkiem komisji wyborczej.

Jak zostać mężem zaufania?

Pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego lub osoba przez niego upoważniona ma prawo wyznaczyć po jednym mężu zaufania do terytorialnych (wojewódzkich, powiatowych i gminnych) oraz obwodowych komisji wyborczych.

Jeżeli jednak komitet wyborczy nie zarejestrował kandydatów lub list kandydatów we wszystkich okręgach wyborczych, mężów zaufania reprezentujących ten komitet można wyznaczyć tylko do obwodowych komisji wyborczych na obszarze okręgu, w którym komitet ten zarejestrował kandydata lub listę kandydatów.

Jeśli więc chcesz zostać mężem zaufania, zgłoś się do wybranego komitetu wyborczego.

Kto może zostać obserwatorem społecznym?

Obserwator społeczny musi spełniać te same wymagania, co mąż zaufania.

Co ważne, prawo do wyznaczenia obserwatorów społecznych przysługuje zarejestrowanym w Polsce stowarzyszeniom i fundacjom, do których celów statutowych należy troska o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Wygaśnięcie funkcji

Funkcja męża zaufania lub obserwatora społecznego wygasa w przypadku zrzeczenia się tej funkcji, śmierci, odwołania lub podpisania zgody na zgłoszenie do komisji wyborczej, kandydowanie w wyborach bądź objęcie funkcji pełnomocnika, komisarza wyborczego, urzędnika wyborczego.

Obserwatorzy społeczni i mężowie zaufania mogą rejestrować czynności obwodowych komisji wyborczych

Obserwatorzy społeczni i mężowie zaufania mogą rejestrować (z wykorzystaniem własnych urządzeń) czynności obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie oraz obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

Uprawnienie to dotyczy wyłącznie okresu pomiędzy podjęciem w dniu głosowania przez obwodową komisję wyborczą ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie czynności do rozpoczęcia głosowania oraz okresu od zamknięcia lokalu wyborczego do podpisania protokołu przez członków obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

Zgodnie z przepisami, materiały zawierające zarejestrowany przebieg wspomnianych czynności na wniosek męża zaufania lub obserwatora społecznego mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów.

Co z publikacją rejestrowanych treści?

Przepisy Kodeksu wyborczego upoważniają mężów zaufania i obserwatorów społecznych jedynie do rejestracji czynności obwodowych komisji wyborczych, a nie do umieszczania zarejestrowanych treści w Internecie.

Państwowa Komisja Wyborcza nie jest uprawniona do zajmowania stanowiska w sprawach dotyczących umieszczania zarejestrowanych treści w Internecie. Należy jednak podkreślić, że takie działania mogą wiązać się z naruszeniem przepisów innych ustaw niż Kodeks wyborczy, w tym m.in. przepisów dotyczących ochrony danych osobowych i ochrony dóbr osobistych, co z kolei może wiązać się z odpowiedzialnością wynikającą z przepisów prawa.

Źródło: pkw.gov.pl